

Vergaderjaar 2022–2023

25 087

Internationaal fiscaal (verdrags)beleid

Nr. 315

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 20 maart 2023

Eerder heb ik aangegeven uw Kamer te informeren zodra er nieuwe ontwikkelingen zijn op het gebied van FATCA en mij in te spannen om meer duidelijkheid te verkrijgen van de VS omtrent het voldoen aan de inspanningsverplichting voor banken onder de FATCA-regelgeving.¹ Naar aanleiding van alle inspanningen hebben de VS² nu nadere richtlijnen uitgebracht over de verplichting van banken om een US TIN te rapporteren van rekeninghouders met (ook) de Amerikaanse nationaliteit. Bestaande bankrekeningen die vóór 1 juli 2014 zijn geopend zijn uitgezonderd van deze verplichting tot en met 2024. De VS hebben aangegeven toe te werken naar permanente richtlijnen voor de periode ná 2024. Hiermee wordt duidelijkheid geboden aan zowel banken als (toeval-) Amerikanen. In mijn contacten met de VS blijf ik het belang van een structurele oplossing benadrukken. Daarnaast hebben de VS aangegeven voornemens te zijn de kosten voor de procedure om afstand te doen van de Amerikaanse nationaliteit (CLN) aanzienlijk te verlagen. Ik zie dit als twee belangrijke en positieve ontwikkelingen. In deze brief ga ik in op deze ontwikkelingen en informeer ik uw Kamer over wat dit betekent voor (toeval-) Amerikanen.

Verplichting banken onder Amerikaanse FATCA-wetgeving

Onder de Amerikaanse FATCA-wetgeving hebben financiële instellingen wereldwijd de verplichting om informatie te verstrekken over Amerikaanse personen die een rekening bij hen hebben met een rekeningsaldo

¹ Onder andere in Brief van 9 september 2022 en in de vierde voortgangsbrief FATCA van 29 augustus 2022. Zie Kamerstuk 25 087, nrs. 297 en 298.

² Notice 2023-11, «Foreign Financial Institution Temporary U.S. Taxpayer Identification Number Relief», gepubliceerd op 30 december 2022.

van 50.000 dollar of meer.³ Daarbij geldt een inspanningsverplichting voor financiële instellingen om een US TIN (dit is vergelijkbaar met het Nederlandse BSN) te rapporteren van rekeninghouders met (ook) de Amerikaanse nationaliteit. Wanneer banken niet aan de FATCA-verplichtingen voldoen lopen zij het risico om door de Amerikaanse autoriteiten aangemerkt te worden als *significant non-compliant*. Omdat banken een risico zien op Amerikaanse sancties bij het ontbreken van US TINs in de rapportage, zijn er in 2020 rekeningen gesloten van Nederlanders met (ook) de Amerikaanse nationaliteit die geen US TIN hadden aangeleverd. Mijn voorgangers en ik zijn daarop in gesprek gegaan met de banken en hebben tijdelijke afspraken gemaakt om het verder sluiten van rekeningen voorlopig te voorkomen. De sleutel tot een definitieve oplossing ligt echter bij de VS. Daarom heb ik mij ingespannen, zowel bilateraal als in EU-verband, om meer duidelijkheid te krijgen van de VS over de rapportageverplichting van banken.

Nadere richtlijnen voor banken

In de *Notice 2023-11* geven de VS nadere richtlijnen over de verplichting van banken om op grond van de FATCA-wetgeving US TINs te rapporteren. Deze richtlijnen voorzien in een tijdelijke uitzondering op de verplichting voor banken om een US TIN te rapporteren, maar alleen voor rekeningen die reeds vóór 1 juli 2014 zijn geopend.⁴ Wanneer wordt voldaan aan de voorwaarden uit de richtlijnen, kan een bank voorkomen te worden aangemerkt als *significant non-compliant*, ook als deze niet voor al deze bankrekeningen van Amerikanen een US TIN rapporteert. De Amerikaanse IRS heeft specifieke codes ontwikkeld die banken bij deze rekeningen dienen te rapporteren in het geval een US TIN ontbreekt. Aan de hand van de codes kan de IRS zien wat de achtergrond is van een ontbrekende TIN. Het gaat om een tijdelijke uitzondering voor de jaren 2022 tot en met 2024. Gedurende deze periode wil de Amerikaanse Treasury de benodigde informatie vergaren om uiteindelijk tot een definitieve aanpak te komen. In de *Notice* geeft de Amerikaanse Treasury aan dat – mocht er een permanente vrijstelling komen in de toekomst – zij verwachten dat zo'n vrijstelling beperkter zal zijn dan de in deze *Notice* beschreven vrijstelling.

Overleg banken

Naar aanleiding van de uitgebrachte richtlijnen heb ik contact gehad met de Nederlandse Vereniging van Banken (NVB) over wat de richtlijnen betekenen voor banken en voor hun klanten met (ook) de Amerikaanse nationaliteit.

Zoals gemeld in mijn brief van 9 september 2022⁵, heeft de NVB toegezegd dat banken geen rekeningen zullen sluiten van Nederlanders met (ook) de Amerikaanse nationaliteit bij het enkel ontbreken van een US TIN of CLN, tot de publicatie van nadere richtlijnen door de VS. Nu de Amerikaanse richtlijnen zijn gepubliceerd ontstaat er een nieuwe situatie. Hieronder ga ik in op de reactie van de NVB, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen verschillende categorieën bankrekeningen van rekeninghouders met (ook) de Amerikaanse nationaliteit.

³ Overigens hebben meer dan 100 landen afspraken gemaakt over de automatische uitwisseling van financiële gegevens van personen en organisaties volgens een ander, vergelijkbaar mechanisme, namelijk de Common Reporting Standard (CRS).

⁴ Op grond van *Notice 2023-11*, «Foreign Financial Institution Temporary U.S. Taxpayer Identification Number Relief», gepubliceerd op 30 december 2022 in combinatie met de NL IGA, *Trb.* 2014, nr. 128.

⁵ Kamerstuk 25 087, nr. 298.

Bestaande bankrekeningen van voor 1 juli 2014

De nadere richtlijnen van de VS bieden voldoende duidelijkheid over de rapportageverplichtingen ten aanzien van bestaande rekeningen die geopend zijn vóór 1 juli 2014. De NVB heeft aangegeven dat banken bestaande bankrekeningen, geopend vóór 1 juli 2014, met een saldo boven de 50.000 dollar op basis van de nieuwe richtlijnen niet zullen sluiten bij het enkel ontbreken van een US TIN of CLN. Dit geldt gedurende de gehele periode dat deze richtlijnen gelden. Daarbij geldt wel dat de banken, om aan de voorwaarden van de richtlijnen te voldoen, hun klanten moeten blijven benaderen om te vragen om een US TIN of CLN. Daarbij schrijven de richtlijnen voor dat de bank de klant ook moet wijzen op de vindplaats van de beschrijving van vereenvoudigde Amerikaanse belastingaangifte bij het afstand doen van de Amerikaanse nationaliteit voor personen met een vermogen van minder dan \$ 2.000.000. Ook dienen de banken de juiste code te gebruiken.

Bankrekeningen geopend ná 30 juni 2014

De NVB geeft aan dat voor alle rekeninghouders van een rekening die is geopend na 30 juni 2014, die een tegoed hebben op hun betaal- en spaarrekeningen van meer dan 50.000 dollar, geldt dat zij hun rekening kunnen behouden als zij kunnen aantonen de procedure voor een US TIN of CLN in gang te hebben gezet. Het blijft dus van belang dat toeval-Amerikanen die in de aanvraagprocedure zitten maar hun TIN of CLN nog niet hebben ontvangen, dit doorgeven aan hun bank om ervoor te zorgen dat zij ook gebruik kunnen (blijven) maken van hun bankrekening. De NVB geeft aan dat voor het overige geldt dat het aan de bank zelf is om een beoordeling te maken over het wel of niet starten van de procedure om een rekening te sluiten die is geopend ná 30 juni 2014 en een saldo heeft van meer dan 50.000 dollar, waarvoor de uitzondering van de IRS niet geldt.

Nieuwe klanten

Zoals gemeld in de vorige voortgangsbrief over FATCA, heeft de NVB aangegeven dat een nieuwe klant die nog geen TIN of CLN heeft in veel gevallen zal worden geweigerd bij het reguliere proces van het openen van een rekening. De klant zal in dat geval worden verzocht om de aanvraag voor het openen van een rekening in te dienen zodra een CLN of TIN beschikbaar is. De NVB heeft aangegeven dat zij ook met de komst van de nieuwe richtlijnen hier geen algemene uitspraken over kunnen doen, aangezien de richtlijnen niet voorzien in een uitzondering voor nieuwe klanten. Klanten kunnen volgens de NVB bij sommige banken wel via een separate procedure een bankrekening krijgen als zij aantonen de procedure voor een CLN of TIN in gang te hebben gezet. Volgens de NVB zijn er ook banken die daarbij aanvullende toetsen doen om te beoordelen of een klant in aanmerking komt voor een rekening.

Verlaging kosten voor het afstand doen van de Amerikaanse nationaliteit

Naast de gepubliceerde richtlijnen is een andere positieve ontwikkeling dat het Amerikaanse State Department begin januari 2023 heeft aangekondigd de kosten voor de procedure om afstand te doen van het Amerikaanse staatsburgerschap (CLN) aanzienlijk te willen verlagen van

2.350 dollar naar 450 dollar.⁶ Dit is goed nieuws. Daarnaast hoop ik dat het eerdergenoemde voorstel uit het Greenbook van Treasury⁷ ook zal leiden tot een vereenvoudiging van de procedure. Zoals ik aangaf in mijn vorige voortgangsbrief over FATCA⁸, blijft de Nederlandse Ambassade in Washington zich hiervoor inspannen door op ambtelijk niveau nauw in contact te blijven met Treasury en de IRS. Ook blijft de ambassade zich inspannen door deze voorstellen onder de aandacht te brengen bij leden van het Amerikaanse Congres.

Tot slot

Ik ben verheugd dat alle inspanningen die bilateraal en vanuit de EU zijn gedaan, ertoe hebben geleid dat de VS nu nadere richtlijnen hebben gepubliceerd. Dit betekent meer duidelijkheid voor banken en toeval-Amerikanen, terwijl er wordt toegewerkt naar een structurele oplossing. Tegelijkertijd betreur ik dat de richtlijnen niet voor alle toeval-Amerikanen een oplossing bieden. De richtlijnen voorzien namelijk niet in een uitzonderingen ten aanzien van rekeningen die zijn geopend ná 30 juni 2014, en ze zijn slechts tijdelijk. In mijn contacten met de VS zal ik hiervoor aandacht vragen en blijf ik het belang van een structurele oplossing benadrukken. Met andere EU-lidstaten wordt samengewerkt in EU-verband om aandachtspunten bij de VS aan te kaarten voor een definitieve oplossing van de bankrekeningproblemen van toeval-Amerikanen. Mijn inschatting daarbij is echter dat de VS de net uitgebrachte tijdelijke richtlijnen niet substantieel zullen versoepelen en door de VS is al aangegeven dat definitieve richtlijnen strikter zullen zijn. Naast mijn inspanningen blijft er daarom een verantwoordelijkheid bestaan voor toeval-Amerikanen om zelf in actie te komen door een TIN aan te vragen of afstand te doen van de Amerikaanse nationaliteit (CLN). Zoals gezegd hebben de VS aangekondigd de kosten voor het afstand doen van de Amerikaanse nationaliteit te willen verlagen. Aan de toeval-Amerikanen die nog geen US TIN of CLN hebben aangevraagd herhaal ik mijn eerdere oproep om dit alsnog op korte termijn te doen.

De Staatssecretaris van Financiën,
M.L.A. van Rij

⁶ Notice of Intent to Pursue Rulemaking to Reduce Fee, d.d. 6 januari 2023. Betreft een verklaring van Assistant Secretary For Consular Affairs Rena Bitter in het kader van een juridische procedure bij het United States District Court for the District of Columbia, zaak 1:20-cv-03573-TSC.

⁷ Over de zogeheten Greenbook voorstellen van Treasury informeerde ik uw Kamer in mijn vorige voortgangsbrieven. Zie Kamerstuk 25 087, nrs. 293 en 297.

⁸ Kamerstuk 25 087, nr. 297.